پشه آئدس چیست؟

آئدس نام پشه‌ای است که به‌دلیل وجود بندهای سفید و مشکی بر روی بدن تحت عنوان ببر آسیایی شناخته می‌شود و بیشتر در مناطق استوایی جهان به‌ویژه آسیای جنوب شرقی دیده می‌شود. پشه ماده آئدس در طول روز به‌ویژه نزدیک طلوع و غروب آفتاب، افراد را می‌گزد و خون‌خواری می‌کند و ممکن است در هر بار خون‌خواری چندین نفر را دچار گزش کند. این مسئله می‌تواند منجر به همه‌گیری انفجاری بیماری های منتقله از آن گردد. نیش پشه آئدس می‌تواند منجر به انتقال چند بیماری از جمله تب دنگی یا تب استخوان شکن به انسان‌ها گردد.

مهم‌ترین اقدام جهت پیشگیری از ابتلا به این بیماری محافظت در مقابل گزش پشه است.

مهم‌ترین بیماری‌های منتقله از پشه آئدس:

۱. تب دنگ یا تب استخوان شکن
۲. تب زیکا
۳. بیماری چیکونگونیا (بیماری ناتوان کننده)

۱. تب دنگ یا تب استخوان شکن

یک بیماری ویروسی است که باعث بروز تب بالا و گاهی دردهای بسیار شدید استخوانی می‌گردد.
تب دنگ ممکن است بدون علامت و یا با علائم خفیف باشد. ولی در برخی افراد علائم با شدت بیشتری بروز می‌کند.

علایم شدید در بیماری تب دنگ:

شامل تب شدید و ناگهانی به‌همراه دو علامت از علائم زیر خواهد بود :

- سردرد شدید (اغلب در جلوی سر)
- درد پشت چشم‌ها که با حرکت چشم‌ها شدت می‌یابد.
- درد شدید عضلانی و مفصلی، به‌طوری‌که تحت عنوان تب استخوان شکن نیز گفته می‌شود.
- تهوع و استفراغ
- بزرگی غدد لنفاوی

✓این بیماری در صورت عدم مراجعه به‌موقع نزد پزشک و یا تشخیص دیرهنگام، ممکن است منجر به بروز علائم شدید در بیمار و حتی مرگ وی گردد.

۲. تب زیکا

یک بیماری ویروسی است که از طریق انتقال خون مادر به جنین و نیز گزش پشه آئدس منتقل می‌گردد.
از هر ۵ نفر آلوده به ویروس زیکا، ۴ نفر هیچ علائم و نشانه‌ای ندارند.

علائم ویروس زیکا:

تب خفیف، لکه‌های پوستی، درد مفاصل به ویژه در دست‌ها یا پاها، قرمزی چشم، درد چشم، سردرد، خستگی یا احساس ناراحتی عمومی و درد شکم

این علائم معمولا ۲ تا ۱۴ روز پس از گزش فرد توسط پشه آلوده آغاز می‌شود. این نشانه‌ها حدود یک هفته طول می‌کشند.
بیشتر افراد به‌طور کامل از بیماری زیکا بهبود می‌یابند.

خطر این بیماری زمانی است که مادر باردار مورد گزش پشه قرار می‌گیرد.

بیماری زیکا در دوران بارداری:

زنانی که در دوران بارداری به ویروس زیکا آلوده شده‌اند، با خطر سقط جنین، زایمان زودرس، تولد نوزاد میکروسفال (مغز و سر غیر طبیعی و کوچک) و یا نوزاد مرده رو به رو می‌شوند.

۳.چیکونگونیا

این بیماری نیز از جمله بیماری‌های حاد ویرو سی ا ست که تو سط پ شه آئدس منتقل و منجر به تب ناگهانی و دردهای شدید مفصلی می‌گردد.

علایم این بیماری معمولا ۳ تا ۷ روز پس از نیش پشـــه شروع می‌شود.

علایم بیماری چیکونگونیا:

تب و درد مفا صل، سردرد و درد ع ضلانی، تورم مف صلی و کهیر از علائم این بیماری است. اکثر بیماران در عرض یک هفته احســـاس بهبود می‌کنند. ا ما در برخی از افراد، درد مفاصـــل ممکن اســـت برای ماه‌ها ادامه پیدا کند یا تا حدی شدید شود که باعث ازکارافتادگی گردد.

محل تکثیر و زندگی پشه عامل بیماری‌ها

- زباله‌ها و فا ضلاب‌ها مهم‌ترین محل تکثیر این پشه در مناطق شهری ا ست. این پ شه برخلاف پ شه معمول منازل، در تمام ســـاعات شـــبانه‌روز می‌تواند خون‌خواری کند.
- پشـــه‌های آئدس در داخل خانه‌ها، نقاط تاریک، پشـــت کمدها، زیر تخت و فضاهای بسته استراحت می‌کنند.

- این پشـــه در محل‌های تجمع آب تخم‌گذاری می‌کند. آب انبارها، مخازن و منابع آب، بشـــکه‌ها ،کوزه‌ها، ســـطل‌ها، آب داخل کولرها، گلدان و زیرگلدانی یا آب داخل بطری‌های شکسته، قوطی‌های کنسرو، ظروف پلاســـتیکی، لاســـتیک‌های چرخ و غیره از جمله این محل‌هامی‌باشند.

روش‌های مبارزه با این پشه شامل موارد زیر است :

- جمع‌آوری و معدوم نمودن وســـایلی که در آن‌ها آب جمع می‌شود. (به‌خصوص در داخل و نزدیک به خانه‌ها)
- اســـتفاده از دورکننده‌های حشـــرات به‌خصـــوص برای کودکان و افراد مسن
- ا ستفاده از شبکه‌های سیمی الکتریکی ح شره کش، ا سپری‌های ح شره‌کش و قرص‌های ح شره‌کش در شبانه روز
- تخلیه آب وســـایل خنک کننده مانند کولرها، منابع، کوزه ها، سطل ها، بشکه ها و غیره
- جمع‌آوری صـــحیح زباله، برقراری ســـیســـتم‌های مناسب جمع آوری فاضلاب.

جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید با شماره ۳۳۶۵۳۹۷۳ تماس حاصل نمایید.

منبع:

- **راهنمای پی شگیری و کنترل آئدس اجیپتی و آلبوپیکتوس در ایران – چاپ اول سال ۱۳۹۹**
- **تب دنگ و تب‌های خونریزی دهنده ،مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی**

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین

معاونت بهداشت

مرکز بهداشت شهید بلندیان شهرستان قزوین

پشه آئدس

و بیماری‌های منتقله از آن

شماره انتشارات کمیته ساماندهی رسانه‌های سلامت (۲۵۲)